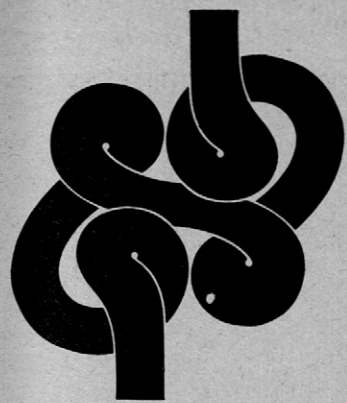

*Kakšna je ta mlada vojska,
ki zapela je skozi vas?
Kakšna je to mlada vojska,
druga vsa kot prejšnji čas —*

To je vojska partizanska...

Tako se glasi odlomek znane partizanske pesmi, ki je borce NOV vodila skozi zmagovite boje do končne zmage. To pesem smo poleg ostalih ponovno slišali v nedeljo dne 16. julija Pod Skalco ob Bohinjskem jezeru na osrednji proslavi borcev jeseniško-bohinjskega odreda in Prešernove brigade.

Ponovno so se srečali nekdanji borci, da skupaj z aktivisti in drugimi ugeleženci, obude spomine na težke, a slavne dni naše revolucije. Zbrali so se v spomin 30-letnice ustanovitve slovenskih brigad, zbrali so se, da počastijo spomin na žrtve revolucije, ki jih žal ni bilo malo in ki so za svobodno domovino dali vse, kar so mogli — svoja življenja. Na proslavo je prihitelo mnogo mladih, da so skupno z borci proslavili ta praznik. Marsikaj so videli in slišali, kajti spomini so še vedno živi in svetli za vse nas, dediščina, ki jo mladi prevzemajo z vso odgovornostjo, pa je velika in bogata.

Na proslavi so sodelovali pihalna godba Svobode iz Lesc, moški pevski zbor jeseniških železarjev Jeklar, oktet vojne pošte iz Tolmina in recitatorji. V slavnostnem govoru, ki ga je imel prvi komandant Prešernove brigade Ivan Javor-Igor, so bile orisane zasluge in borbenost borcev na težki poti teh dveh partizanskih vojaških enot med vojno. S proslave so poslali pozdravno pismo tov. Titu. Proslava, kateri je bilo tudi vreme naklonjeno, je zelo lepo uspela. Udeleženci proslave so imeli partizansko kosilo, nato je sledil zabavni del prireditve, ki je trajal do poznega popoldneva.

Na proslavi smo videli tudi mnogo borcev in sodelavcev NOV, aktivnih in upokojenih članov našega kolektiva. Vsi so se počutili zelo dobro in si takih srečanj še želijo. Tudi mi jim želimo, da se še dolgo vrsto let zdravi in zadovoljni srečujejo na takih in podobnih srečanjih.

Proizvodnja in problemi ISO-SPAN

Eno leto je že preteklo odkar smo začeli s proizvodnjo v novem obratu. V tem času se je že marsikaj spremenilo in to predvsem manjše neopazne stvari. Proizvodnja se je že delno utekla, tako da ni več problem narediti na dan okoli 600 modelov — to je 1800 komadov opeke, kar znese 540 m² zidu. Na strojih so bile narejene manjše tekoče spremembe tako, da je čas izdelave enega modela skrajšan na kar pa vplivajo vsi elementi stroja in priprav. Sama proizvodnja in pa stroji ter ljudje so se že prilagodili tako, da ni večjih zastojev, če pa isti nastopijo pa jih skušamo odpraviti popoldne ali druge dni, tako da ni večje zamude.

Kvaliteta zidaka — oblikovnika je kar v redu, le škarte je še preveč, ki pa v glavnem nastaja zato, ker je pri našem zidaku razmak med pregradami 30 cm in se stene ukrivijo, kar pa bi bilo možno izboljšati s tem, da bi vstavili še eno pregrado.

Prodaja zadnje čase šepa, tako da imamo sedaj na zalogi okoli 120.000 kom oblikovnikov, kar odgovarja okoli 3,6 milijona opeke normalnega formata. Ker bo do zime proizvodnje še okoli 120.000 kom in če hočemo preko zime obratovati, bo nujno, da se do tega časa prodaja okrog 250.000 kom oblikovnikov.

Problem prodaje je v tem, da na tržišču primanjkuje cementa in se graditelji težje odločijo za to gradnjo. Istočasno pa ni ljudi-zidarjev, ki bi se na to delo spoznali, ki je bolj tesarsko, kakor pa zidarsko. Po mojem mnenju naj bi podjetje organiziralo instruktorske gradnje po večjih krajih, o tem obvestilo javnost kje in kdaj se to vrši, tako da bi zainteresirani — graditelji in zidarji to videli praktično pri delu.

Kvaliteta oblikovnikov — to je trdnost, odgovarja predpisom, ki zahteva najmanj 7,5 ton na zidak, dosegamo pa 10 do 18 ton. Z novim oljem za premaz modelov se je tudi zmanjšala oprijemljivost betona na mode-

ku pride do udarcev, kar krivi čela in kruši stranice.

Stiskalnica sedaj dela kar v redu, le ročice se občasno lomijo zaradi preutrujenosti materiala in previjajo osi tako, da smo morali skrajšati ročice do-

Skladanje oblikovnikov

le na najmanjšo mero, tako da so dna čista s tem pa ravna oblika oblikovnika.

Parkrat nas je presenetila slaba trdnost oblikovnika, kar nas je pripeljalo do tega, da nam to povzročajo skoblanci in iveri mecesna, ker smola s kemičnimi dodatki reagira tako, da prepreči vezavo — strjevanje cementa.

Odsesovanje prahu od mešalca dela v redu, le večkrat bo treba očistiti cevi, ker se cement useda na stene in s tem zožuje odprtino cevi in s tem tlak.

Novi modeli za oblikovnike so v redu, le vsaka mera, ki je le malenkost večja nagaja pri delu v razopazovalnem stroju. Ker so vodila in kolesca narejena preveč po meri in se vsako odstopanje maščuje s tem, da se modeli mašijo pri premi-

zirnega vozička, ker je voziček tekel postrani — ena stran naprej in s tem ustvarjal večje trenje.

Dvižna miza naj bi imela še hitrejši hod, s tem da ne bi bilo treba čakati nanje, da je skladovnica modelov v zgornjem položaju. Za čiščenje izpod mize pa bo treba narediti jašek, da se bo lahko material, ki pade pod mizo spravil ven. S tem pa tudi popravilo mize, ne da bi jih dvigali iz jaška. Sedanja vibracijska miza ne dela dobro in traja vibriranje predolgo, tako da zadržuje potek dela saj traja tudi do 10 sekund.

S tem upam, da sem objasnili delo v obratu, kako poteka in s kakšnimi problemi se ukvarjamo, marsikaterega pa sem tudi zgrešil, ali pa ga ni več, ko je že odpravljen.

Bijol Franc

Kaj in za koga dela kovinski odderek

Minilo je približno leto odkar je iz prejšnjega Vzdrževalnega obrata z 35 zaposlenimi in 8 vajenci po novi organizacijski shemi imenovan Kovinski odderek, ki ima trenutno 25 zaposlenih in 9 vajencev. V okviru podjetja je po sprejetem konceptu nove poslovne politike Kovinskemu oddelku zadana naloga, da dela samo za podjetje in da s svojo dejavnostjo dopolnjuje izdelke podjetja, zato bi v kratkem opisal delo Kovinskega oddelka in kolektiv v podjetju seznanil z delom kovinarjev.

Dela katera opravljamo v kovinskem oddelku:

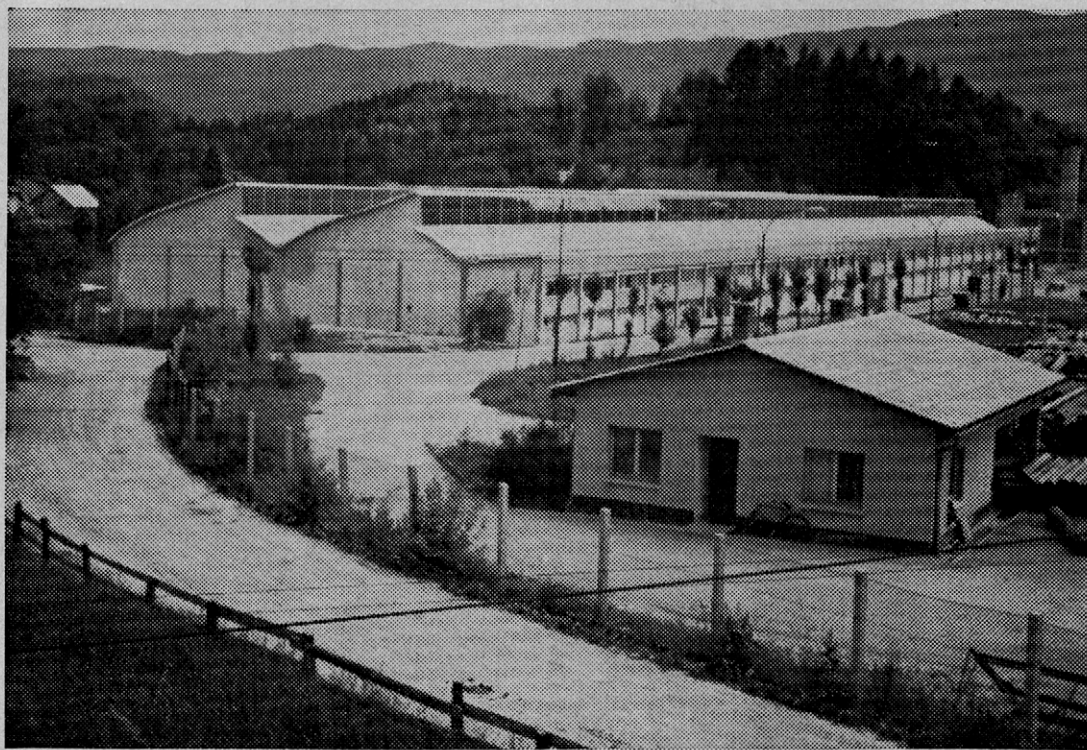
1. Izdelki — dvižna garažna vrata — kovinski del se izdeluje nekoliko spremenjeno, kovinski okvir izdelamo tako, da mizarji vstavijo dvojne lesenih kril, kar je poenostavilo izdelavo (to spremembo je predlagala in izdelala prototipna delavnica v Tovarni Bled).

Planirano je, da bi mesečno izdelali okoli 200 kom dvižnih garažnih vrat in bomo z nekaterimi manjšimi izboljšavami to

tudi dosegli. Na tem delu dela 8 do 9 zaposlenih.

— Dalmatinska nasadila izdelujemo za mizarstvo pri GKZ v Češnjici, kooperantom kateri izdelujejo za naše podjetje dalmatinska okna in vrata. Izdelamo 3300 kom nasadil mesečno.

— Transportne lege in U-vodila izdelujemo za uporabo v lastnem podjetju, večji del pa po naročilih zunanjih kupcev, kateri ta naš izdelek že dalj časa poznajo in še vedno kažejo zanimanje zanj. Vendar ne moremo (Nadaljevanje na 2. strani)

Nova proizvodna hala v Tovarni Bled

Kaj in za koga dela kovinski odderek

(Nadaljevanje s 1. strani)

remo izdelati vseh naročenih transportnih leg, ker nimamo dovolj zaposlenih in jih izdelujemo v glavnem takrat, kadar za podjetje ni nujnejših del.

— Obdelava lovilec nesnage za »IMP« Ljubljana opravljamo že vrsto let. Po pogodbi jim obdelamo na naših strojih vse lovilce nesnage večjih dimenzij. V letu 1971 je bilo na tem delu porabljenih 4200 ur, kar predstavlja dva zaposlena na leto. Tudi v letu 1972 bomo obdelali približno enako količino.

— Ključne za natezanje izdelujemo v manjših količinah za nekatera gradbena podjetja, katera uporabljajo naše opazne plošče. Ključne se uporabljajo za zatezanje žice pri postavljanju opaznega ograjenja iz opaznih plošč.

Aluminijaste zakovice uporabljajo v oddelku opaznih plošč za fiksiranje okovja pri okovanih opaznih ploščah. Zakovice izdelujemo po potrebi oddelka za plošče.

2. Transportne naprave

Po načrtih konstrukcij v Tovarni Bohinj, po tujih načrtih, po skicah ali po dogovoru izdelujemo najrazličnejše gumi-transportne trakove, gnane in negnane valjčne proge, prečne transporterje, vagončke, krožne žage in podobne naprave za potrebe podjetja. Večji del teh naprav ni mogoče nabaviti od drugih proizvajalcev, kar morajo biti prilagojene našim pogojem, dimenzijam, časovnim terminom in drugim zahtevam.

V tovarni Bohinj veliko teh transportnih naprav dobro obratuje.

3. Večji remontji na strojih

Strojni park v Kovinskem oddelku je z izjemo par strojev precej zastarel in bi bil potreben zamenjave s sodobnejšimi stroji, vendar lahko opravimo večje remonte na najrazličnejših lesno obdelovalnih strojih iz proizvodnje kot so: štiristranski skobelni stroji, debelinke, poravnalke, robniki, čelilniki itd. Poleg tega sodelujemo s službo vzdrževanja obeh tovarn, da ta-

koj opravimo vsa strojna dela z potrebe rednega vzdrževanja, pri večjih vzdrževalnih delih pa pridemo v pomoč tudi v prostih sobotah in nedeljah.

4. Sodelovanje in pomoč pri izdelavi novih objektov

V oddelku za »ISO-SPAN« zidake, pri novi sušilnici v Tovarni Bohinj in pri vseh podobnih novih investicijah smo v veliki meri pomagali pri sami montaži strojev in naprav.

Kdor si je v oddelku »ISO-SPAN« ogledal razopazovalni stroj kateri je bil izdelan v mehanični delavnici bo lahko potrdil da je stroj enakovreden, če ne celo boljši od strojev, ki so bili uvoženi za devize.

5. Usluge tujim strankam

Opravljamo tudi manjše uslu-ge podjetjem v Bohinju, kot so Komunalno podjetje, Kovino-obrt, Gradbeno podjetje Bohinj in GG Bled. To je pretežno delo katerega ne morejo sami opravi- ti, ker nimajo strojev in pa razna varilska dela.

Pri svojem delu se srečujemo z različnimi težavami, nekatere rešujemo znotraj kolektiva, pri nekaterih pa smo večkrat ne- močni, ker smo pač majhen kolektiv kovinarjev v lesni indu- striji, kjer se ne najde vedno razumevanja za naše probleme.

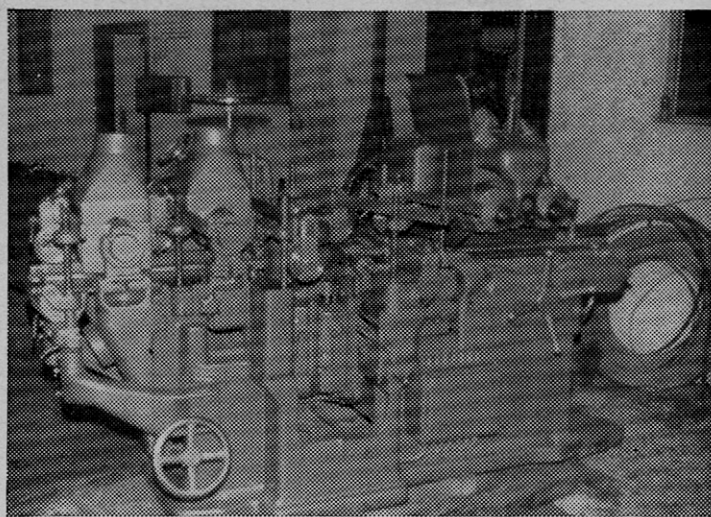
Že omenjeni zastareli strojni park bi morali postopoma zamenjati z novjšimi stroji, ven- dar tu se pojavi vprašanje sred- stev. Drugo vprašanje katero težji kovinarje pa je nagrajeva- nje in osebni dohodki. Normi- rana so samo dela, katera se delajo v večjih ali manjših se- rijah, ostala dela so nenormira- na in se v večini primerov niti ne dajo pravilno oceniti, zato so tudi osebni dohodki v pri- merjavi z drugimi oddelki, kjer normative znatno presegajo, obično nižji posebno do sedaj, ko je proizvodnost tovarne pre- cej skromna. Dosedanje neupo- števjanje strokovnosti — kvalifi- kacij nas je prizadelo in upamo, da bo to z novim pravilnikom o dodatkih na strokovnost in stalnost vsaj delno rešilo ta problem. Nepravilno se nam

zdi, da kvalificiran ključavničar z desetletno prakso zasluži ena- ko kot kvalificiran v proizvo- dnji, ki je kvalifikacijo pridobil na kratkem tečaju. Prav zaradi tega so nekateri že poiskali de- lo drugod verjetno pa bomo iz- gubili zaradi tega še nekaj do- brih delavcev.

Nastopajo še razne težave s težko in včasih nemogočo naba- vo materiala. Tu tudi nabavna služba ne more dosti pomagati, ker nekaterih kovinskih polfa- brikatov res ni mogoče nikjer dobiti.

Vsa dela in naloge, katere so pred nami bomo strokovno in vestno opravili, odgovorne služ- be v podjetju pa prosimo, da našim problemom bolj prisluh- nejo in da se izdela dolgoročni plan dela in razvoja našega od- delka.

M. L.

Štiristranski skobelni stroj Mihoma za odderek vrat v Mojstrani po generalnem popravilu v kovinskem oddelku

Strokovna izobrazba strežnega osebja parnih kotlov

Z zakonom o spremembah in dopolnitvah zakona o sredstvih gospodarskih organizacij (Uradni list SFRJ, št. 48/68) je bil razve- ljavljen 36. člen zakona o sred- stvih gospodarskih organizacij, ki je ohranjal pravno podlago za pravilnik o strokovni izobraz- bi in drugih pogojih za opravl- janje dela v delovnih organiza- cijah, ki imajo elektroenerget- ske, kotelske in druge energet- ske naprave. Pravilnik je nehal veljati, ker je nehal veljati pred- pis na katerem je temeljil. Zato je Republiški sekretariat za go- spodarstvo z odločbo št. 132/D-3/69-x/GR z dne 28. 2. 1969 od- pravil izpitno komisijo za opravl- janje izpitov za dosego kvalifi- kacij strežnega osebja parnih kotlov.

Nastalo vrzel z ukinitvijo re- publiške izpitne komisije, oziro- ma zahtevane strokovne izobraz- be, je zapolnila Zveza energeti- kov Slovenije, ki ima v svojem programu usposabljanje teh ka- drov. V ta namen je v svojem delokrogu imenovala interno ko- misijo. Pripominjamo pa, da je strokovna izobrazba, oziroma usposobljenost po 1. 1. 1969 in- ternega značaja vsake delovne organizacije, ki mora po Temel- nem zakonu o delovnih razmer- jih vsako delovno mesto in po- trebno strokovno izobrazbo po- sameznega poklica, oziroma smeri ter druge pogoje delovnih sposobnosti za vsako delovno mesto, določiti s splošnim ak- tom o sistematizaciji delovnih mest. Te pogoje določi tako, da ustrezajo posebnostim delovne- ga procesa in dela, ki se opravl- ja na tem delovnem mestu.

Na osnovi tehničnih predpisov mora biti strežno osebje parnih kotlov strokovno usposobljeno za delo z njimi.

Zato morajo vsi upravljači parnih kotlov, kateri nimajo iz- pite za upravljače parnih kotlov z mehaniziranim kurjenjem, ta izpit čimprej opraviti.

Zveza energetikov Slovenije se pridržuje starega predpisa pri pogojih vpisa v tečaj, ki ga pri- reja dvakrat letno v Ljubljani. Kandidati morajo imeti poleg prakse pri kotlu, popravilu in montaži ter remontu (skupni staž 3 leta), še pomočniško spri- čevalo o izučeni kovinski stroki.

Večina naših kurjačev nima končane poklicne šole kovinske stroke in zato nimajo pogojev za vpis v tečaj, ki ga prireja Zveza energetikov Slovenije.

Zato bomo po nasvetu Repu- bliškega inšpektorata, tečaj or- ganizirali sami v podjetju inter- nega značaja s tem, da se prak- tično in teoretično pridobljeno znanje preizkusijo pred interno komisijo podjetja, kateri pris- tuje predstavnik Republiškega inšpektorata parnih kotlov.

Tečaj bomo organizirali pred- vidoma v mesecu septembru, trajal bo cca 2 meseca. Predava- li bodo domači predavatelji po skriptah, ki jih bodo za vse

predmete prejeli tudi slušatelji. Skripta smo nabavili pri Zvezi energetikov Slovenije.

Program tečaja bo obsegal na- slednje predmete:

1. osnove fizike, kemije in zgorevanja (po skriptah od dipl. ing. Vladimira Zvaba)
2. parni kotli (od dipl. ing. Pe- tra Jeriha)

3. priprava kotelne napajalne vode (od dipl. ing. Vladimira Zvaba)

4. varstvo pri delu (od varn. ing. Alojza Tomaževiča)

5. tehnični predpisi.

Pričetek tečaja bomo naknad- no določili, po predhodnem do- govoru z vodstvi tovarn.

ing. Blažević

Blagovni režim izvoza in uvoza blaga

Pri izvozu in uvozu blaga so že nekaj let predpisani posamez- ni režimi, ki vrsto blaga ozna- čujejo z režimom, v katerega se uvoženo ali izvoženo blago uvr- šča.

Vse blago iz seznama blaga, za katerega se določajo izvozni in uvožni pogoji, je zajeto v odloku o blagu, katerega izvoz in uvoz je reguliran in se uvršča pod naslednje uvozne režime:

- režim prostega uvo- za (LB)
- režim globalne de- vizne kvote (GDK)
- režim blagovnih de- viznih kontingenov (RK in DK)
- režim uvoza na pod- lagi uvoznega dovolje- nja (D)

Uvoz in plačilo blaga po zgo- raj omenjenih režimih je regu- liran na podlagi zakonskih pred- pisov:

- zakon o deviznem poslova- nju,
- odloka o blagu, katerega iz- voz in uvoz je reguliran,
- odloka o določanju dela de- viz, ki jih delovne organizacije lahko uporabljajo v smislu 16. in 17. čl. zakona o deviznem po- slovanju.

Delovne organizacije, ki razpo- lagajo z devizami na podlagi 16. in 17. čl. zakona o deviznem po- slovanju, lahko s temi devizami plačujejo uvoz blaga, ki je v se- znamu blaga označen z LB in GDK. Devize po čl. 16 predstav- ljajo retencijo, ki jo podjetje dobi pri izvozu blaga, čl. 17, pa so devizna sredstva, ki so zago- tovljena iz virov amortizacije, vendar so to minimalna.

Blago, ki je v seznamu blaga zaznamovano z RK in DK in D lahko delovne organizacije pla- čujejo z devizami, ki so jih pridobi- li na podlagi 16. čl. zakona o deviznem poslovanju, samo če so izpolnjeni pogoji, ki so pred- pisani za uvoz blaga po omenje- nih režimih.

Režim prostega uvoza (LB)

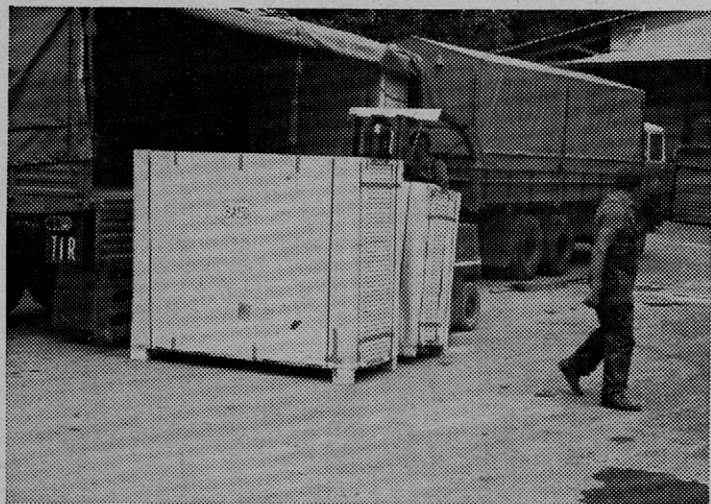
Blago, ki je v seznamu blaga označeno s kratico LB se lahko uvaža in plačuje prosto in brez

omejitev. Pod prostim uvozom in plačevanjem blaga je mišljen uvoz in plačevanje brez omejitve in zneska ter vrste deviz, v ka- terih naj bi bilo blago plačano. Isto velja tudi za valutno ob- močje, s katerega se blago uva- ža. Uvoz in plačilo blaga morata biti vsklajena z zakonom o de- viznem poslovanju, kar pomeni v tuji valuti ali dinarjih ali pa na način, ki je določen na pod- lagi plačilnih in drugih sporaz- umov med Jugoslavijo in za- vedno državo, iz katere se blago uvaža na podlagi paritete dinar- ja, ki jo določa zvezni zakon. Delovne organizacije plačujejo tako, da v pooblaščen banki iz- dajo plačilni nalog, istočasno pa nakaže dinarje v protivred- nosti deviz. Da pooblaščen ban- ka lahko ugotovi, ali se res uva- ža in plačuje blago, za katerega velja režim prostega uvoza, mora podjetje poleg plačilnega naloga za inozemstvo, predložiti še pri- javo o sklenjenem uvoznem po- slu, ki jo predhodno potrdi pristojna narodna banka Jugo- slavije. Uvoz in plačilo blaga po režimu prostega uvoza je dovo- ljen vsem gospodarskim organi- zacijam, včevši trgovinske go- spodarske organizacije, in sicer za blago, ki ga uvažajo za lastne potrebe ali za potrebe drugih gospodarskih organizacij.

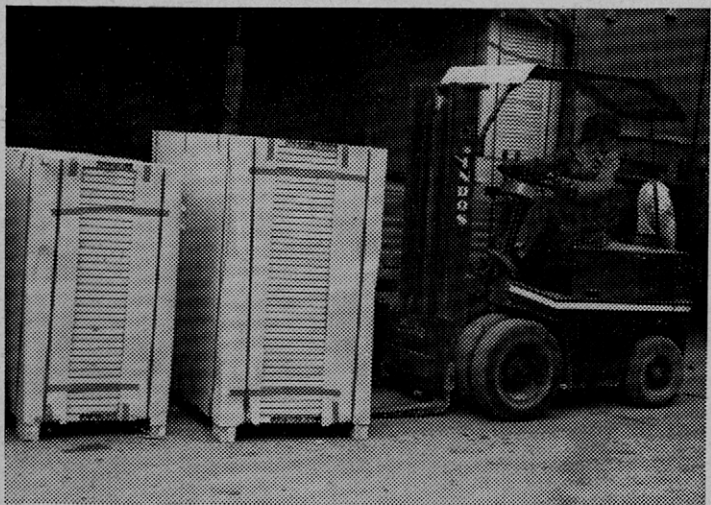
Režim globalne devizne kvote (GDK)

Odlok o določanju in korišče- nju devizne globalne kvote za plačevanje uvoza surovin in dru- gega reprodukcijskega materiala je vsako leto objavljen v urad- nem listu. Zvezni sekretariat za zunanjo trgovino izdaja posa- meznim delovnim organizacijam odločbe o prodaji določenega zneska deviz za plačevanje blaga, ki se uvaža po režimu devizne globalne kvote ter o dinamiki uporabe teh deviz. Delovne or- ganizacije, ki imajo na razpolago devize na podlagi odločbe zvez- nega sekretariata za zunanjo tr- govino, plačujejo uvoženo blago pa režimu GDK tako, da izdaja- jo plačilni nalog pooblaščen banki, istočasno pa nakaže di-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Priprava ...

... in odprema vratnih kril v izvoz

Menjava tehnologije v proizvodnji opažnih plošč

Tehnologija opažnih plošč se v manjšem obsegu stalno menja, stalno se prestavlja tudi stroje. Nekateri so mnenja, da je to bolezen kadra, ki se bavi s to proizvodnjo.

Samo površne in čestokrat prehitre analize in izračuni so premalo za dokončno odločitev. Tudi razni poizkusi manjšega obsega včasih zavarajo in dajejo površne rezultate.

Kljub temu, da določene predstavitev strojev in manjše spremembe v tehnologiji trenutno celo zavirajo proizvodnjo, v določenih primerih tudi zmanjšujejo OD, vseeno prinašajo nova spoznanja in boljše odločitve, ki se odražajo v vsakoletni povečani proizvodnji, ta pa je rezultat boljše tehnologije in pridnosti delavcev.

V letošnjem letu pa so im še bodo nastale večje spremembe v tehnologiji plošč.

Ker je na razpolago zadostna količina suhega žaganega lesa in

ugodni pogoji za prodajo v izvozu je razumljivo, da se strmi za tem, kako povečati proizvodnjo.

Za povečano proizvodnjo so v glavnem važni trije faktorji:

— zagotoviti zadostno količino elementov za zunanje sloje

— zagotoviti zadostno količino srednjega sloja in

— doseči večjo kapaciteto pri stiskalnicah.

V proizvodnji elementov za zunanje sloje sta potrebna dva osnovna stroja, in to:

— stroj za narez desk po dolžini in

— stroj za razrez po širini

Oba stroja sta nova in šele pred kratkim montirana, z njim je možno doseči boljše kvaliteto in večjo količino.

Stroj za razrez desk po dolžini ali večlistni čelilnik je montiran pri novi sušilnici. Prednost tega stroja je v tem, da deske pri razrezu potujejo ena za drugo,

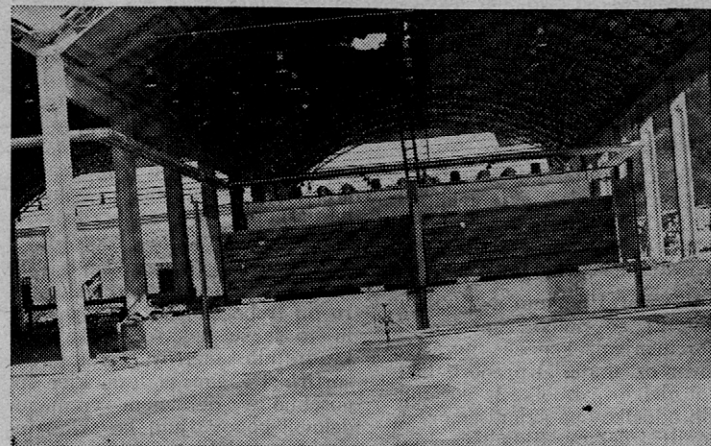
pri čemer je možno odstraniti večji del napak, ki se pojavijo pri sušenju in druge mehanske napake. Transport razrezanih desk do oddelka predelave se vrši s pomočjo viličarja. Viličar jih odlaga na kotalni tir, od tu potujejo po kotalnem tiru do dvizne mize. Dvizna miza spreminja višino razrezanih desk do višine, ki ugaja delavcu. Taka dvizna miza je v proizvodnji opažnih plošč prva in bi bilo stremeti za tem, da jih bo še več, kar zelo olajša delo.

Od dvizne mize potujejo deske k stroju za razrez desk po širini ali kot mu pravimo »paul«. Ta stroj obratuje šele 14 dni in je do sedaj pokazal zelo dobre rezultate. Ne samo to, da ima veliko kapaciteto, izboljšuje tudi izkoristek. Točnih podatkov za to še ni, vendar se ocenjuje, da se bo izkoristek izboljšal za 2 do 3%.

Naslednja prednost je tudi v tem, da iz stroja dobimo samo

pet vrst širin, ki so med seboj tako prilagojene, da določeno število enako širokih deščic predstavlja bodoči format plošče. Plošča, ki je sestavljena iz enako širokih deščic predstavlja

boljši zunanji videz. Delavci, ki delajo na sortaciji lažje opravijo boljše sortacijo, ker imajo poskoblane deske in enake širine, potrebno je le ostro oko in smisel sortiranja po kvaliteti.

Nova sušilnica v tovarni

Sklepi samoupravnih organov

X. ZASEDANJE CDS Z DNE 1. JULIJA 1972

1. Analiza o stanovanjski anketi je narejena, vendar še niso izdelani potrebni zaključki in predlogi za hitreje reševanje stanovanjske problematike. Svet za družbeni standard bo v prihodnjih dneh analizo obravnaval in nato poročilo skupno s predlogi posredoval CDS.

2. Osnutek Statuta se sestavlja vendar še ni v celoti rešeno kakšne organizacije združenega dela bomo imeli v sestavi podjetja. Ta zadeva se razčiščuje še z zunanjimi sodelavci in bo o tem podano poročilo in predlog na naslednjem zasedanju CDS.

3. Za v. d. direktorja se še naprej imenuje tov. Franca Cuznarja za toliko časa, da dobimo novega direktorja oz. najdalj za 6 mesecev.

4. Za v. d. vodje finačnega sektorja se še naprej za enako dobo kakor v. d. direktorju imenuje tov. Francko Kržišnikovo.

5. CDS je potrdil opustitev predmeta poslovanja: izdelovanje lesne volne in lesnih vrvi, proizvodnja motornih čolnov, izdelovanje in prodaja lekarniških, kemijskih in kolomaznih škatlic iz lesa, izdelava lesnih delov in opreme za avtomatska kegljišča, naba avtomatike, montaža opreme, inštalacij in avtomatike.

6. Zaradi lažje prodaje »Iso-span« oblikovnikov se na predlog prodajnega sektorja dodatno registrira maloprodajo cementa v naši trgovini.

Poleg tega se registrira trgovino za prodajo stekla in okovja za vrata in okna.

7. Pravilnik o knjigovodstvu se sprejme s tem, da se drugi in tretji odstavek v 30. členu združita.

8. Komisija, ki jo je imenoval Svet za dohodke naj poleg predloga za dodatke na stalnost in strokovno izobrazbo, izdela predlog za vezavo na poprečno presežanje normativov za delavce posrednih služb in ga posreduje Svetu za delitev dohodka, ki ga bo obravnaval in dokončni predlog posredoval DS na prihodnjih zasedanjih.

10. Svet za dohodke v bodoče ne bo obravnaval nobenega ustreznega predloga za povišanje osnovnih obračunskih postavk, temveč samo utemeljene pismene predloge.

11. Delavski svet je soglašal s tehničnimi normami za žagalnico (ki jih je potrdil Sveta za delovne norme 7. 7. 1972), veljavnimi pred 1. oktobrom 1971 z 20 % dodatkom in veljavo od 1. 7. 1972.

12. Za glavnega in odgovornega urednika »Glasila« se imenuje tov. Ivana Robiča, vodja splošne in pravne službe, medtem ko dosedanj glavni urednik tov. Mencinger Franc ostane član uredniškega odbora.

Kot član uredniškega odbora se imenuje dodatno še tov. Ciril Kreigherja, ki bo v glavnem zadolžen za področje slikovnega dela časopisa.

13. CDS je potrdil sklep Sveta za reklamacije in inventuro, da se iz Švice vzame nazaj 750,50 m² gradbenih plošč, ki so bile reklamirane.

14. Odpis izjave za parceli št. 348/1 v izmeri 2747 m² k. o. Rečica in št. 83/3 v izmeri 3031 m² k. o. Poljšica se GG Bled, ki ju uporablja za manipulacijo na Rečici, kot je navedeno v zapisniku z dne 7. 5. 69 ne da, ker se pripravlja izgradnja novih centralnih skladišč za gozdne sortimente. Ni še znano, ali bo zemljišče za katero naj bi se dala odstopna izjava v bodoče GG še potreboval, dočim bi to zemljišče Tovarna Bled vsekakor nujno rabila za svoje potrebe.

GG Bled se to zemljišče odstopi v brezplačno uporabo za dobo 3 let.

15. DS je potrdil predlog za dodatne investicije za opremo menze cca 120.000,00 din in instalacijo interfona cca 20.000,00 din.

16. Z ozirom na pripombe glede nabave še ene stiskalnice v Tovarni Bohinj, naj ustrezne Tovarne izdelajo kalkulacijo ali bo ta postopek rentabilen ali ne.

17. 49. člen Pravilnika o udeležbi delavcev na dohodku, ki govori o inozemskih dnevnica se spremeni tako, da se namesto 25 % vstavi 30 %.

18. Za 10 in 20-letno službovanje naj bo julija podelitev nagrad.

19. Zaradi pogoste samovoljne prekinitve delovnega razmerja s strani delavcev je s pravno službo razčistiti zakonite možnosti za izterjavo dejanske škode.

SVET ZA SPLOŠNE ZADEVE

1. Organizacijska shema spl.sektorja in poslovnik o evidenci prispele pošte se obravnava na prihodnji seji.

2. Organizacijsko shemo razvoja sektorja bo Svet obravnaval po prihodu novega direktorja.

3. Osnutek Pravilnika o knjigovodstvu se sprejme s tem, da se drugi in tretji odstavek v 30. členu združita in e da v potrditev CDS.

4. Potrdi se potovanje v tujino tov. Vladimirju Jami iz IMP iz Ljubljana zaradi klimatskih naprav.

5. Odobri se podpis družbenega dogovora SOB Radovljica. Oddelka za narodno obrambo v znesku 35.600 din o združevanju sredstev za posamezne zadeve narodne obrambe in možnosti za zadovoljitev obrambnih potreb, ki so skupnega pomena.

6. V zvezi z družbenim dogovorom o kulturni akciji v letu 1972 naj koordinacijski odbor do prihodnje seje predloži program potrošnje planiranih sredstev, v katerega naj vključi tudi prispevek za Kulturno skupnost Radovljica.

7. Do prihodnje seje je pripraviti pregled stanja finančnih sredstev za dotacije oz. pomoč organizacijam in društvom.

8. Gasilska društva Tovarne Bled in Bohinj naj pošljeta program trošenja odobrenih prispevkov.

9. Svet se strinja s predlogom prodajnega sektorja, da se iz sredstev za reklame nabavi koledarji za vse zaposlene, upokojence in poslovne partnerje.

10. Poleg tega je Svet ugodno rešil prošnjo Vodne skupnosti Belca in Krajevne skupnosti Podnart za prispevek.

SVET ZA DELOVNE NORME

1. Potrjene so bile delovne norme za tovarno Bohinj po specifikaciji, ki je razvidna iz zapisnika in veljajo od 1. julija 1972.

2. Potrjene so bile tehnične norme za vhodna vrata v Mojstrani in veljajo od 10. 7. 1972.

3. Svet je na predlog Sveta za delitev dohodka potrdil tehnične norme za žagalnico, veljavne pred 1. oktobrom 1971 z 20 % dodatkom, ki veljajo od 1. 7. 1972.

4. Neugodno je rešena pritožba delavcev na delovnem mestu »razrez desek po dolžini«.

5. Pritožba delavcev na del. mestu »nakladanje ISO-SPANA« se ugodno reši, nova začasna del. norma je 1614 kom., velja pa od 1. 5. 1972.

6. ŠD je zadolžen, da se pogovori z delavkami na del. mestu »dolžinski in širinski razre z — stroj Torwege« obenem pa tudi z mojstri.

7. ŠD je zadolžen, da preveri kriterij za izdelavo delovne norme na štiristranskem skobelnem stroje Weinig Tovarne Bled.

SVET ZA DRUŽBENI STANDARD

1. Na podlagi pripomb na osnutku Pravilnika o stanovanjih se 39. člen spremeni tako, da se namesto 40 % udeležbe vstavi 30 %.

2. 11. člen 3. odstavek se dopolni s tem, da se vnese »na predlog direktorja«.

3. V 7. členu se spremeni vrstni red in sicer:

- centralni delavski svet
- svet za družbeni standard
- svet za splošne zadeve

4. V 8. členu se predzadnji odstavek črta, v zadnjem odstavku pa se besedi »delavski svet« nadomesti s »svetom za družbeni standard«.

5. Svet je osnutek pravilnika z navedenimi spremembami sprejel in ga bo predložil CDS v sprejem na prihodnjem zasedanju.

6. Imenovana je bila komisija v sestavi Jelka Kunej, Ivan Robič, Anica Ličen, ki bo izdelala predlog reševanja stanovanjske problematike z ekonomskim izračunom.

Vsa delovna mesta pri izdelavi elementov za zunanji sloj še niso urejena. Predvsem ni urejen transport, ki v nekaterih primerih spada v delovno fazo, pa čeprav je od starega sistema močno izboljšan. Tudi za transport se bo v teku enega meseca rešil po sistemu »gnane proge«, pri tem pa bodo nastale ponovne spremembe v tehnologiji.

Pri izdelavi srednjega sloja še ni uvedena nobena izboljšava. Smatra se, da je še toliko rezerve, da bo lahko pokrila povečano proizvodnjo. V kolikor pa bi bila izdelava srednjega sloja ozko grlo, pa bo potrebno spremeniti organizacijo dela.

Kapaciteto pri stiskalnicah je možno povečati samo z zmanjšanim časom stiskanja in z redno preskrbo vseh elementov, ki se vgradijo v ploščo. Na zmanjšani čas stiskanja se je že prešlo, in sicer iz 20 na 15 min., kar predstavlja cca 350 m³ plošč povečane proizvodnje na dan. Da se je to doseglo, je bilo potrebno ukreniti sledeče:

— s poskusi ugotoviti, da je vezilna trdnost enaka kot pri starem času; razumljivo s privoljenjem dobavitelja lepila

— naprave za sestavo plošč prilagoditi proizvodnji in urediti transport do stiskalnice

— povečati število delavcev pri sestavi plošč

— prilagoditi ostala delovna mesta pred stiskalnico na povečano proizvodnjo

— povečati kontrolo vzorcev in manipulacije pri stiskalnici.

To sta v glavnem samo dve večji spremembi, ki sta realizirani s pomočjo teama za plošče in ostalih strokovnih služb v tovarni Bohinj.

S tem so dane vse možnosti, da povečamo proizvodnjo opažnih plošč in tudi možnost boljšega zaslužka posrednih in neposrednih delavcev.

Kako velik kos kruha pa si bomo odrezali, je odvisno od nas samih, predvsem pa od kadra, ki se bavi s to proizvodnjo, vzdrževalcev in delavcev v neposredni proizvodnji; pri vsem tem pa si moramo, odnosno morajo zato postavljene službe iskati boljša in pravičnejša merila nagrajevanja.

Čuden ing. Vinko

**Dopisujte
v Glasilo**

Asfalt v tovarni Bohinj

Po dolgem in težkem pričakovanju smo v tovarni Bohinj vendar dobili asfalt. Delavci Cestnega podjetja Kranj so ga koncem aprila in v začetku maja položili prve kvadratne metre. Z veseljem smo zasledovali, kako jim delo teče dobro od rok, kljub slabemu vremenu. Tako so asfaltirali cesto od silosa za žagovino, mimo žagalnice, del skladišča, cesto, ki pelje do predelovalnega oddelka, ter cesto med predelovalnim oddelkom in sušilnico.

Na kratko bi rad nadalje opisal pomen položenega asfalta in to z vidika prometa z viličarji, ureditve tovarne s stališča urejenosti in izgleda tovarne.

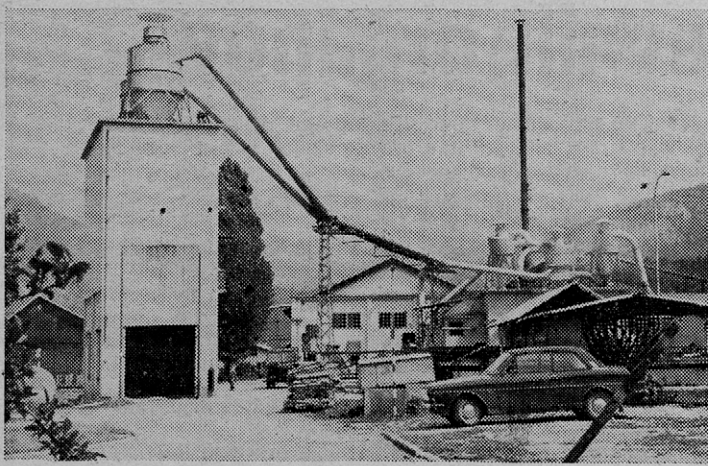
V tovarni imamo pet viličarjev, ki so polno zaposleni in obremenjeni, ker se mora ves tovor oz. material prenesti in to polizdelke in izdelke iz posameznih oddelkov na skladišče oz. deponiji izdelkov. Skladišča izdelkov so asfaltirana, tako za zidake ISO-PAN kot opazne plošče. Skladišča za opazne plošče sta označeni prostorsko in opremljeni z napisnimi tablam, tako, da šoferji viličarjev točno vedo kje in kako se odlaga posamezne plošče, tako po dimenzijah, kot po načinu obdelave. Pri vsem tem prevozu in prenosu se vidi, da je promet zelo gost, kar še bolj poudarja pomen in koristnost asfaltiranih prometnih žil tovarne. Drugi zelo velik pomen je sigurnost oz. varnost prevoza, hitrost in okretnost viličarjev. Pri tem pa ne smemo izgubiti izpred oči tudi dejstvo, da asfaltirano cestišče drugače vpliva na vozila kot makadamsko cestišče. Pri tem imam v mislih vzdrževanje, trajnost vozil, stroške popravil, kar neposredno tudi vpliva na splošno zmanjšanje stroškov, kar mislim, da je vsakega zaposlenega tudi interes in naš cilj.

Prav tako pa nam asfalt veliko pomeni tudi s stališča ureditve in izgleda tovarne. Kot nadaljevanje za urejenost izgleda nam je Gradbeno podjetje Bohinj še nekatere predele okrog predelovalnega oddelka in delno skladišča žaganega lesa poravnalo z buldožerjem, tako razne deponije materiala, kar je še ostalo od raznih predhodnih gradbenih del.

Vsa ta dela so bila opravljena v smislu hitrejših in varnejših prevozov, kar narekuje sama proizvodnja v cilju zmanjšanja stroškov, dinamičnosti dela in ne nazadnje tudi samega izgleda tovarne.

Ob koncu tega sestavka, bi rad izrazil željo in potrebo na katero bo treba slej kot prej misliti in to je še nekaj manjkajočih kvadratnih metrov asfalta ob sortirnici žaganega lesa, kjer so posebno v deževnem vremenu delovni pogoji ljudi ko skladata deske v palete res v nezavidljivem položaju, ob suhem vremenu pa so v oblakih prahu.

inž. Stare Janez

Pogled v tovarno Bohinj — žagalnica

Delo naj bo varno

Človek nastopa v proizvodnji s svojo fizično močjo, gibanjem, občutjem, vidom, sluhom, dihanjem in podobno. Da se varstvena služba osredotoči samo na varstvo človeka pred poškodbami, boleznimi in pred izčrpanjem moči s tehničnim varstvenimi ukrepi, z urejanjem delovnih prostorov, ni še vse urejeno. Dodati je še medicinske sistematične preglede za odkrivanje simptomov obolenj. Torej je potrebno sodelovanje medicine in tehnike.

Zaradi pogostega izostajanja z dela nastopajo direktne in indirektne izgube:

Direktne izgube:

1. Nadomestilo OD
2. Stroški prve pomoči
3. Ambulantno zdravljenje
4. Zdravljenje v bolnišnici
5. Rešilni avto
6. Poklicna rehabilitacija.

Indirektne izgube:

1. Izgube na dohodku delovne organizacije

2. Izgube za delo raznih komisij, strokovnih delavcev

3. Izgubljeni čas pri zaslišanju očitilcev ipd.

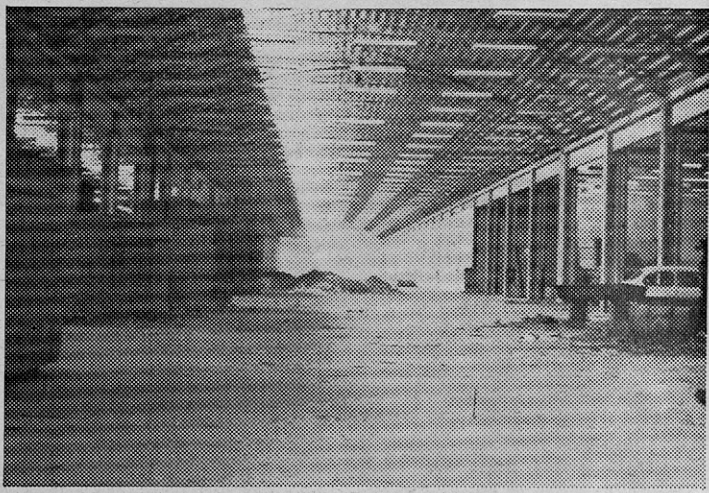
Občutno se zamaje tudi osebni proračun delavca, ki boluje.

Pri tem lahko nastopijo še stroški posnetkov, odškodnin ipd. Ne smemo pozabiti psihičnega učinka na ostale delavce v smislu bojazni do dela na taki napravi, stroju, kjer se nezgode ponavljajo.

Ne smemo zanemarjati tudi probleme delavcev izven tovarne. Tu so važna primerna stanovanja, prevozi delavcev na delo in drugo. Tovarna mora zagotoviti delavcem take osebne dohodke, da bodo njegove potrebe zagotovljene in ne bodo iskali še dodatnega zaslužka izven nje. Nasprotno, iskali bodo novih moči v obliki počitka, rekreacije, koncentracije moči za delo v tovarni.

V bodoče bomo morali več razmišljati o varstvenih in drugih zaščitnih ukrepih za preprečevanje izostankov z dela. Mislimi bo treba na delavce, ki ne bodo mogli sodelovati v normiranem proizvodnem ciklusu. Tem bo treba zagotoviti lažje, manj zahtevno in posebej ovrednoteno delo. To naj bi bilo organizirano v posebnem oddelku. Da pa bi bilo takih delavcev, ki so v podjetju iz različnih vzrokov postali invalidi, se prezgodaj izčrpali, oslabei zaradi pomankljivih varstvenih ukrepov na delu, čim manj, bo treba v tem smislu več razmišljati in delati.

Vzroki osebnega faktorja pri nezgodi nastopajo s cca 60 %. Zaradi tehnične pomankljivosti (nezavarovana delovna mesta, neustrezna zaščita) s cca 20 %. Zaradi pomankljive organizacije dela s cca 20 %. Do sedaj smo bili prepričani, da je znatno višji % na račun osebnega faktorja.

Notranjost hale v tovarni Bled

Kratek opis Moskve

(Nadaljevanje)

Moskva je danes sovjetska mesto se razprostira v premeru tropola z 8 milj. prebivalcev. 60 km. Ima 3 cestne prometne obse, kateri sami nakazujejo, kako se je mesto razvijalo med posameznimi vojnami. Poleg teh treh je še četrti obroč podzemeljske železnice METRO.

Skozi Moskvo teče reka Moskva, ki je plovna samo poleti. Center mesta je Rdeči trg, kjer se nahaja vse vladno poslopje, takozvani Kremelj, z vrsto zgodovinskih znamenitosti. Na sredi Rdečega trga je Leninov mavzolej.

Znano je, da sta pred Moskvo prišla že dva velika vladarja z vojsko — Napoleon in Hitler. Znano je tudi, da so Rusi ravno z obrambo Moskve zavrnili svetovno znane vojne pohode. To je danes prikazano v muzeju, kjer je prikazana celotna bitka Napoleonove vojske in ruske vojske pod vodstvom generala Kotuzova.

Leta 1812 in 1813 je Napoleon s svojo armado prodril celo do Moskve. Ko je ruska vojska bila že čisto demoralizirana, ko so že skoraj vsi ruski generali videli propad ruske vojske na Borodinskem polju zraven Moskve, je znani general Kotuzov, ki je vodil rusko vojsko, ukazal proti volji vseh generalov zažgati samo mesto Moskvo. Moskva je takrat gorela teden dni neprekinjeno. Tako se, z umikom ruskega naroda iz mesta in z zažigom mesta, francoska vojska ni mogla oskrbovati s prehrano in se je znašla v velikih težavah. Sam Napoleon je predlagal umik. Med umikom so preostalo francosko vojsko neusmiljeno uničevali ruski partizani, kar je vse prikazano na zgodovinskih

slikah muzeja. Sam prikaz bitke na Borodinskem polju, je pred dvema letoma prikazal neki slikar na fantastičen način, slika pa je razstavljena v muzeju, ki je v popolnoma okrogli stavbi. V dveh nadstropjih si lahko ogledate slike posameznih bitk, v tretjem pa so združene vse slike bitk in se gledalec naenkrat znajde sredi bitke. Okrog in okrog se vidijo bojišča s topovi, konji, hiše v ognju, v daljavi celi ešaloni konjenice, ki se bije. To je v radiusu 10 m narejeno v naravni velikosti, potem pa preide v poslikane kulis v perspektivi in se prehoda niti ne opazi. Vse je narejeno v naravnih barvah, osvetljeno z indirektno svetlobo. Po razlagi vodiča so to slikali celi dve leti.

Poleg muzeja je ohranjena še originalna izba generala Kotuzova, od koder je poveljeval svoji vojski.

Tako je veliki vojskovodja Kotuzov premagal znanega vladarja Napoleona in rešil Moskvo pred Francozi. Nanj so Rusi zelo ponosni, ker so njegove odločitve omogočile obstoj Moskve in Rusije.

Samo mesto Moskvo je osnoval že leta 1147 Jurij Dolgorukij. Osnutek mesta je bil ravno na hribčku, kjer je danes Rdeči trg. Vse stavbe so bile lesene, kakor v vseh drugih mestih. To se še danes vidi, kjer so ostale stare zgradbe, stare po nekaj sto let. Seveda Rdeči trg, kjer so bili vsi ruski vladarji do današnjih pa vse od začetka, so dali zgraditi v srednjem veku iz opeke. Obdan je z močnim opečnim zidom, ki je na posameznih mestih tudi do 18 m visok. Na zunanji strani tega zidu je park, ki je zasajen z vsemi vrstami eksotič-

nih dreves. Nasad je star že nekaj sto let. Posebno pozoren postane vsak tujec, ker je vse tako čisto. Lahko bi rekel, da je izredno težko najti smet ali odpadke kjerkoli na tleh v parku.

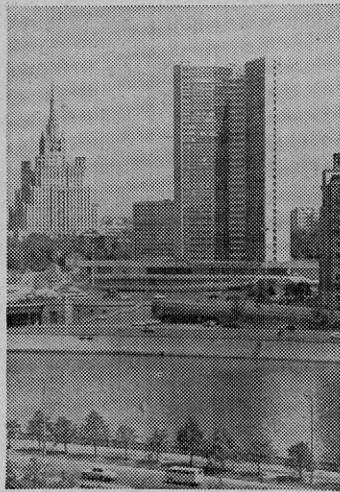
Na notranji strani zidu je takozvani Rdeči trg s Kremljem, Leninovim mavzolejem, grobnico narodnih herojev, vrsto cerkva iz posameznih vladavin z različnimi grobnicami. Tu je odraz zgodovine velikega ruskega naroda pod različnimi vladavinami.

Vse zgradbe na Rdečem trgu so v rdeči barvi, kar pomeni prelivanje krvi med revolucijo delavskega naroda. Ravno na tem trgu so rdečearmejci in komosolci prelili precej krvi. Tu je odraz carske Rusije, posameznih vladarjev, delavske revolucije z Leninom na čelu.

Na sredini trga je Leninov mavzolej iz rdečega in črnega marmorja. Ta mavzolej je že tretji. Prva dva sta bila lesena. Sredi mavzoleja leži v stekleni krsti truplo Lenina. Pred mavzolejem stoji častna straža, ki jo držijo gardisti. Imel sem priložnost videti ob 24. uri, kako se straža menja. Straža se menja vsako uro natanko ob udarcu ure na zvoniku. Mlada gardista stojita poleti ali pozimi pri —40°C kot ulita pred mavzolejem točno eno uro. Vsak tujec se čudi kako morejo to zdržati.

Poleg tega so ob sobotah in nedeljah, ko je dovoljen ogled mavzoleja, več kilometrov dolge vrste obiskovalcev, ki hočejo videti Lenina. Tu čakajo ljudje pozimi ali poleti po 4—6 ur v vrsti. Imel sem občutek, da častijo velikega Lenina kot božanstvo, kateremu se mora vsak Rus pokloniti za velike zasluge, ki jih ima za narod.

Sem prihajajo šole s cele države, razne ekskurzije in vsak hoče videti Lenina.

Za mavzolejem je grobnica vseh sovjetskih zaslužnih mož. Tu so pokopani sodelavci Lenina, kozmonavti, Stalín in drugi veliki možje. Zelo sem bil začuden, da med njimi nisem našel Nikite Hruščova. Pozneje sem videl, da je pokopan na mestnem pokopališču, kjer so shranjeni drugi zaslužni veliki, kot so pisatelji, znanstveniki in drugi generali. Njegov grob je urejen samo z majhno ploščo in sliko, kar je baje dala narediti njegova žena, ki še živi.

Iz tega je bilo razumljivo, da sedanje vodstvo ne ceni njegovih zaslug.

Na Rdečem trgu je poleg Kremlja — vladnega poslopja, še vrsto cerkva od posameznih ruskih carjev, ki so ostale kot zgodovinski spomeniki posamezne vladavine. Lahko bi rekel, da je Rdeči trg sumarij vseh ruskih vlad, kar je za vsakega tujca zelo zanimivo.

Znano je, da so Rusi poznani po gledališčih. Njihov Bolšoj

teater je znan po celem svetu. Na splošno ljudje zelo pogosto obiskujejo gledališča in razne druge prireditve. Tudi cirkus je pri njih poznana vrsta zabave. Za izobraževanje cirkuškega kadra imajo v Moskvi celo posebno fakulteto.

Znan v Moskvi je tudi univerzitetni center, kjer študira in stanuje 30—40.000 študentov. Tu je preskrbljeno za vsakogar vse. Kako študirajo je tudi zelo zanimivo. Vsakdo, ki ima nadpovprečen uspeh v šoli, lahko študira dalje. V kolikor pri izpitu dvakrat pade, izgubi pravico statusa študenta in se mora v tovarni zaposliti. Študij lahko nadaljuje šele kasneje, če je tovarna dala priporočilo, da se je posebno izkazal pri delu.

Poseben odraz Moskvi je dal čas pod Stalínovim vodstvom. Stalín je bil doma iz Gruzinske republike, zato je tudi mesto v tem času gradil v gruzijski arhitekturi. Tako je danes v mestu 7 velikih zgradb, ki imajo obliko cerkve. Na vrhu tega stolpa je velika petokraka zvezda v rdeči barvi, ki je razsvetljena noč in dan.

Zanimiva za ogled je podzemna železnica »METRO«, katera je cca 50 m pod zemljo. Vse postaje so poslikane v mozaiku in povsod je čisto kot v svetišču. Oboki teh postaj so poslikani z mozaičnimi slikami. Pri vходу vržeš v avtomat 5 kopejk in se lahko voziš ves dan po vsem podzemlju Moskve.

Posebno sliko dajejo mestu široke ulice, kjer so v vsako smer štiristezne ceste za avtomobile. Križišča so rešena s podvozji in nadvozji. Seveda se to vidi tam, kjer so mesto nanovo gradili, medtem, ko so v starem delu mesta ravno tako ozke ulice, kot pri nas.

(Se nadaljuje)

inž. Maselj

Varstvo pri delu

Večkrat pride v podjetju do nejasnosti o osebnih zaščitnih sredstvih, o dodatni hrani, zdravniških pregledih itd.

Vsak zaposleni pri LIP-u Bled je prejel ali bi moral prejeti Statut podjetja, ki ga dopolnjujejo pravilniki:

- o delovnih razmerjih
- o varstvu pri delu
- o osebnih zaščitnih sredstvih.

Iz obstoječe problematike pa se vidi, da zaposleni niso seznanjeni s temi določili in ne vedo o svojih pravicah in dolžnostih, o osebnih zaščitnih sredstvih in ostalega iz varstva pri delu.

11. čl. Pravilnika o osebnih zaščitnih sredstvih določa minimalno dobo (najkrajši čas) za posamezna zaščitna sredstva.

Za zaščitno obleko je ta čas eno leto, to se pravi, da se čas trajanja lahko podaljša, ne more pa se skrajšati, v kolikor ni neka višja sila povzročila, da se obleka uniči pred določenim rokom.

Na količino zaščitnih oblek ne vpliva ugodnejša nabavna cena in se zaradi tega ne more deliti več oblek. Da so zaposleni dobili v letu 1972 po dve obleki je bil samo namen, da bi delavci obleke bolje vzdrževali. Tako sta dve obleki za dve leti (1972, 1973) razen nekaterih delovnih mest, za katere je čas trajanja v pravilniku posebej določen.

Kako se obleka vrne ali odkupi v primeru odhoda iz podjetja določa 9. čl. pravilnika o osebnih zaščitnih sredstvih.

Primer:

Čas trajanja zaščitne obleke	12 mesecev
Obleka stane	120.— din
U uporabi je	6 mesecev
Vrednost obleke je še	60.— din

Ker pa ima vsak dve obleki mora drugo vrniti (odkup oblek je prostovoljni) ali pa zanjo plačati celo vrednost t. j. 120.— din (enako se obračuna drugo sredstvo, če je dovoljeno za prodajo).

Pravilnik o varstvu pri delu v 44. členu določa dodatno hrano za nekatera delovna mesta.

Kaj je dodatna hrana?

V našem podjetju niso določena posebno težka delovna mesta, pač le mesta, ki so zdravju škodljiva in so zaposleni na teh mestih upravičeni do dodatne hrane, katero predstavlja mleko, lahko pa dobijo tudi čaj, kavo ali druge brezalkoholne pijače. Za delovna mesta, na katerih človek prekomerno porabi kalorije pa se pod dodatno hrano razume topli obrok.

30. člen pravilnika o varstvu pri delu določa, kdo je upravičen do zdravniškega pregleda oz. mu podjetje mora omogočiti tak pregled.

Do rednih letnih pregledov so upravičeni vsi, ki delajo na zdravju škodljivih delovnih mestih.

Ta delovna mesta so:

Vsa delovna mesta, na katerih pride delavec v večji meri v dotik s formaldehidnimi lepili in to: skladiščnik v predelavi, pripravljalec lepila, sestavljalec vratnih delov ali plošč, stiskalničarji, varilci, brusarji in delavci v lakirnici.

Dolgoletno delo na nekem delovnem mestu, ki ni zdravju škodljivo ni osnova za tak zdravniški pregled. Podjetje pa lahko določi poseben zdravniški pregled za posamezne ali za vse zaposlene, v kolikor ima to za potrebno.

Isti pravilnik določa v 7. členu, da mora biti mladina stara do 18. leta ne glede na delo, ki ga opravlja periodično zdravniško pregledana v rokih, ki niso daljši od 6 mesecev.

Kako pa je z nadomestilom izgubljenega časa, pa je obrazloženo v našem »Glasilu« št. 5 na 5. strani.

Naj se vrnem k osebnim zaščitnim. Če hodiš po naših obratih oz. deloviščih zelo lahko ugotoviš kakšne rokavice uporabljajo tam zaposleni. Ni treba iti v skladišče in ne pogledati v dokaj neurejene omarice, saj je rokavice videti odložene na neprimernih krajih. Če pa se usta-

viš ob smetiščih, pa je ugotovitev le ena, da varčevati ne znamo.

Kljub temu, da so to le rokavice vseh vrst od tehničnih do usnjenih s prsti, se upravičeno vprašamo ali je nujna tolikšna poraba — od 1. 1. do 15. 7. 1972 2.170 parov.

V pravilniku o osebnih zaščitnih sredstvih 21. člen točno določa, za kakšna delovna mesta se rokavice dodelijo, to je tistemu, ki opravlja delo, kjer obstoji možnost okvare rok zaradi barv, lepila, vezave žaganja ali drugega žaganega lesa, potiskanje lesa v stroje in delo

z gradbenim materialom: apno, opeka, kamenje itd. Obstoječe stanje pa je v nasprotju z določili in so že le redki delavci, ki ne uporabljajo rokavic. Gotovo ni nihče za to, da se delavce prikrajša za njihove pravice. Pravica pa naj bo na drugi strani tudi dolžnost za varčevanje in red, kjerkoli se to da in ne le pri osebnih zaščitnih sredstvih.

Pri vsem smo gotovo pozabili tudi na to od kod finančna sredstva za nabavo, saj tudi ta moramo ustvariti sami. Na varčevanje opozarjamo še posebno zato, ker so planirana fi-

nančna sredstva za leto 1972 v podjetju pri kraju. Tovarna Bohinj ima po izračunu še okoli 23.410.— din, tovarna Bled pa je letni plan že preseгла za okoli 25.848,60 din in s tem je plan porabe v podjetju že presežen.

Res je, da imamo obleke za leto 1973 kupljene in plačane iz plana za leto 1972, vendar denarja za leto 1973 ne moremo črpati v letu 1972.

Upam, da boste zadevo sprejeli z razumevanjem in uredili tako, kot se od vas pričakuje, da bo kar se le da v redu na sploh v varstvu pri delu.

Blagovni režim izvoza in uvoza blaga

(Nadaljevanje z 2. strani)

narje za vrednost deviz s tem, da istočasno predloži še ustrezno potrdilo o zmanjšanju pravice do deviz po režimu GDK, ki jo izda pristojni sedež NB. Iz omenjenega potrdila mora biti razvidno, da je pravica delovne organizacije do plačevanja po režimu GDK na podlagi odločbe zveznega sekretariata za zunanjo trgovino, zmanjšan za znesek in vrsto deviz. Iz sredstev GDK plačujejo delovne organizacije surovino in reprodukcijski material, ki se uvaža po tem režimu, in sicer samo za potrebe lastne proizvodnje in za realizacijo pogodbe, ki je sklenjena z domačimi delovnimi organizacijami o dolgoročni kooperaciji in pogodbe o poslovno tehničnem sodelovanju. Za vse ostale primere se sredstva po režimu GDK ne morejo koristiti.

Režim blagovnih kontingentov RK in DK

Zvezni sekretariat za zunanjo trgovino izdaja posameznim delovnim organizacijam potrdilo o odobritvi uvoza blaga za uvoz po blagovnem ali deviznem kontingentu. Z blagovnim kontingentom je določena količina, do katere se posamezna vrsta blaga lahko uvaža z deviznim kontingentom pa je določen znesek de-

viz, do katerih se lahko uvaža posamezna vrsta blaga. V tem znesku so všeti tudi stroški za prevoz do jugoslovanske meje. Potrdilo za odobritev uvoza po navedenih režimih izdaja zvezni sekretariat za zunanjo trgovino in sicer samo pooblaščenim organizacijam, ki to blago rabijo ali prodajo, le v izjemnih primerih da zvezni sekretariat za zunanjo trgovino tudi soglasja za uvoz delovnim organizacijam, ki rabijo uvoženi material, naveden pod RK in DK za lastne potrebe.

Režim uvoznih dovoljenj (D)

Uvoz po režimu uvoznih dovoljenj je dovoljen samo tistim delovnim organizacijam, ki so od sekretariata za zunanjo trgovino dobile ustrezno dovoljenje. Zahtevano dovoljenje se vloži pri zveznem organu, pristojnem za zadevno gospodarsko panogo. Dovoljenje zveznega sekretariata za zunanjo trgovino ne daje pravice delovnim organizacijam za nakup deviz za plačilo blaga, ki se uvaža po režimu uvoznih dovoljenj. Delovne organizacije lahko plačajo blago, ki se plača po režimu uvoznih dovoljenj s sredstvi, na katera so upravičeni do uvoza blaga po režimu GDK, in sicer na način, ki je predpisan za plačevanje blaga, surovin in drugega reprodukcijskega ma-

teriala, ki se uvaža po režimu GDK ali pa iz lastnih sredstev, ki jih ustvari delovna organizacija.

Pri izvozu ni bistvenih omejitev in za to blago velja režim prostega uvoza (LB), razen gotovih primerov, kjer je zaščita izvoza, odn. sodi izvoz pod administrativno kontrolo. Pod nedovoljen izvoz spadajo tudi hlodi.

To so v kratkem izvlečki iz režima blagovnega prometa izvoza in uvoza in so podani z namenom, da na kratko seznanijo člane kolektiva s pogoji, v katerih lahko posluje delovna organizacija.

Janez Peterman

Zgodovina razvoja podjetja (5)

Obrat Fortuna

Deset let kasneje, kot je bila osnovana žaga v Soteski, t. j. leta 1888, je pričela obratovati žaga Fortuna pri Gorjah. Žago je postavil verski zaklad, ki je takrat upravljal gozdove Pokljuke in Mežaklje. Žaga je bila osnovana zaradi dobrega zaledja za oskrbo s hlodovino, ker v bližini ni bilo večje žage, dobra konjuktura v lesni trgovini in dobri pogoji vodne sile potoka Radovne za pogon žage.

Prvotna kapaciteta žage je znašala 4.500 m³ hlodovine, žaga je bila opremljena z dvema polnojarmenikom, za razžaganje je služila venecijanka.

V letu 1912 je bila kapaciteta povečana na 6.500 m³ s tem, da je bila venecijanka demontirana, namesto nje pa postavljen še tretji polnojarmenik. Za pogon žage je služila Francisova turbina 110 KM.

S tako opremo je žaga obratovala vse do leta 1942, ko je bila požgana po NOV. V letu 1945 je bila obnovljena le toliko, da je bila stavba pod streho. Ker so bili polnojarmeniki zelo zastareli in močno poškodovani od ognja, se k nadaljnji obnovi ni pristopilo, ker bi bila potrebna nova kompletna strojna oprema, ki jo pa v takratnih pogojih ni bilo na razpolago. Nadaljnja potreba po obnovi je odpadla tudi zaradi zadostnih kapacitet žage v Sp. Gorjah in na Rečici.

Nedokončana stavba žage je vse do leta 1960 služila kot skladišče za konjsko krmo in vozni park režijske skupine gozdnega gospodarstva.

Po sprejetem programu razširjene proizvodnje je LIP nameraval pričeti s proizvodnjo lesenih montažnih čolnov. V ta namen je podjetje do kraja obnovilo stavbo žage Fortune tako, da bi ustrezala za začetna dela, postopoma pa bi bilo potrebno dopolniti še nujno opremo. Do uresničenja tega programa ni prišlo, ker se je med tem časom pojavila nova vrsta plastičnih čolnov, kakršne je pričel izdelovati ELAN v Begunjah.

Iz raznih razlogov je LIP odstopil od prvotnega programa izdelave lesenih motornih čolnov in prodal, v aprilu leta 1963, obnovljeno stavbo Tovarni športnega orodja ELAN Begunje, ki je tu razširila proizvodnjo motornih čolnov iz plastičnih mas.

OBROT JESENICE

Ob levi strani ceste v smeri proti Hrušici, nasproti sedanje nove bolnišnice, je v letu 1890 dal postaviti Alojz Šraj z Jesenic žago venecijanko s kapaciteto 500 m³.

Štirideset let kasneje je venecijanko prevzel Ernest Rekar, ki je v letu 1936 dal postaviti polnojarmenik s kapaciteto 1.500 m³. Tako stanje je ostalo do leta 1946, ko je žaga z zakonom o na-

cionalizaciji prešla v državni sektor. Žaga je bila še v istem letu renovirana, zamenjan je bil tudi polnojarmenik z močnejšo kapaciteto 2.500 m³. Vodno kolo, ki je služilo za pogon žage, je bilo zamenjano s spiralno turbino 34 KM. Za dovod vode do turbine je bil montiran cevovod, ki je najprej dovajal vodo v vodni stolp, od tu pa v turbino. Vodni stolp je imel nalogo ublažiti vodne sunke v dovodni cevi v času zapiranja turbine.

Po programu razvoja podjetja je bil obrat predviden za popolno likvidacijo, ker so nove žagarske kapacitete na Rečici prezele hlodovino, ki je bila preje usmerjena na ta obrat. Žagani les s tega obrata je v glavnem služil za oskrbo Železarne in ostale lokalne potrebe. Z vidika potrošnje žaganega lesa, je obrat imel zelo ugodno lego, isto velja tudi glede oskrbe s hlodovino. Že nekaj let pred modernizacijo žage na Rečici, je občina Jesenice predvidela likvidacijo žage, ker se njena lokacija ni mogla vključiti v razvojni program. Zaradi naraščajočega prometa na cesti I. reda smo leto za leto imeli težave, ker je krlišče hlodovine segalo tik do ceste. Tako skladi hlodovine kot manipulacija ob razkladanju s kamionov, so predstavljali stalno nevarnost za javni promet.

Proti koncu leta 1964 je obratovanje prenehalo in gradbeno

podjetje »Sava« Jesenice je odkupilo obrat za svoje potrebe, skladiščno lopo pa je odkupilo podjetje Univerzal z Jesenic.

ZAGA II (Heinrihar) BOHINJSKA BISTRICA

Lesni trgovec Heinrihar Ivan je v letu 1905 postavil v neposredni bližini železniške postaje žago venecijanko, kapacitete 400 m³ na vodni pogon potoka Belca. Že naslednje leto je k prvi postavil še drugo venecijanko in dosegel skupno kapaciteto 800 m³ hlodovine, kar je ostalo do leta 1928/29, ko je eno venecijanko demontiral in namesto nje postavil polnojarmenik 500 mm svetle odprtine. Skupna kapaciteta se je tako povečala na 1.800 m³.

Obrat je bil postavljen zaradi takratnih velikih potreb pri gradnji železnice in bohinjskega predora.

Z nacionalizacijo v letu 1946 je obrat prevzelo Gozdno gospodarstvo Bled in nato v letu 1948 LIP Bled. Do leta 1952 je žaga obratovala v sklopu našega podjetja za potrebe izvoza in notranjega trga. Od leta 1953 do junija 1956 je obra prevzela v najem KZ Bohinjska Bistrica.

Zaradi zadostnih kapacitet novega obrata »Tomaž Godec« je bilo obratovanje v juliju 1956 ukinjeno in polnojarmenik demontiran. Osnovna sredstva obrata je s prenosom prevzela v upravljanje GKS Srednja vas v Bohinju.

OBROT BOHINJSKA BELA

Obrat je bil postavljen v letu 1907, ob cesti, nasproti železniške postaje in istega leta je pričel tudi z obratovanjem. Postavila ga je sekcija za gradnjo bohinjske železnice za lastne potrebe.

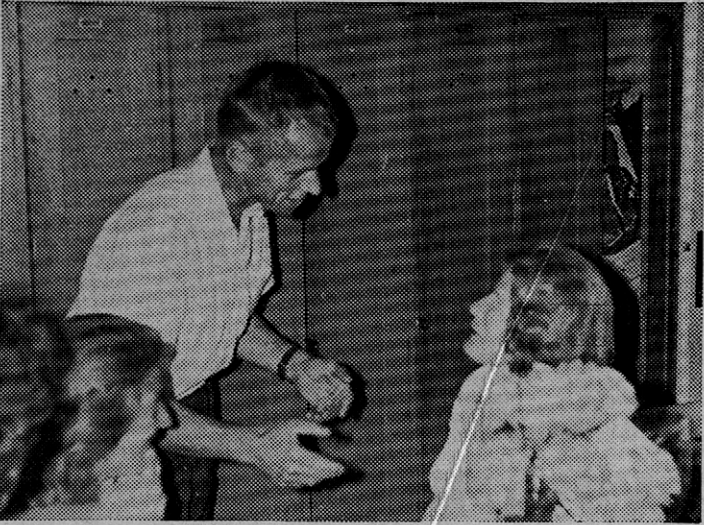
Postavljen je bil polnojarmenik kapacitete 1.500 m³, za pogon je služila lokomotiva 25 KM. Zaradi velikih potreb po žaganem lesu je žaga tekla 2 × 10 ur dnevno. V letu 1922 je bil obrat obnovljen, postavljen še drugi polnojarmenik kapacitete 2.000 m³ in lokomotiva 80 KM.

Poleg žage je bila v letu 1939 postavljena zaboja kapacitete 2.000 m³ zabojev, ki je delala izključno Jaffa zaboje za izvoz. V letih druge svetovne vojne je obrat počival, bil je delno poškodovan od topovskih strellov.

Nacionalizacija je obrat zatekla 1. 7. 1946, ko je obrat prevzelo Gozdno gospodarstvo Bled in v letu 1948 LIP Bled. Takoj po nacionalizaciji je bil obrat usposobljen za obratovanje in je delal v glavnem za izvoz do leta 1950, ko je bil zaradi zadostnih kapacitet področja ustavljen in demontiran. Na zemljišču bivšega obrata je kasneje zrastle stanovanjsko naselje, ker je LIP po demontaži obrata oddal zemljišče bivši občini Bled.

Od ustanovitve do likvidacije obrata so se menjala lastništva: železnica od leta 1906 — 1912, od leta 1913 — 1925 Hudovernik Kunstelj, Vrhnika, 1926 — 1937 Resman, Radovljica, 1938 — 1946 Humerca Janko, Lesce.

V zaslužen pokoj

Odhaša iz naše sredine, toda v srcih nam boš vedno ostala.

Jereb Ivanka je bila med nami vrsto let. Delala je na več delovnih mestih. Kot delavki ni bilo lahko, saj so delovna mesta na žagi, posebno še v prejšnji, stari težka. Ivanka pa tako ali drugače je bila vedra tudi v najtežjih trenutkih. Vnašala je vedrino v kolektiv. Posebno ob malicah je znala poskrbeti za smeh. Vedno ubogljiva in pripravljena sodelovati pri prostovoljnem delu žaganja lesa našim delavcem, pogorelcem, v nadurnem delu zaradi potreb podjetja.

Spominjam se razburljivega dne v stari žagalnici, kjer je bila zaposlena pod žago pri odsesevalnih napravah. Pri obhodu delovnih mest sem jo pogrešil. Iskal sem jo že debelo uro. Kogarkoli sem vprašal nihče ni videl Ivanke. Ustavili smo stroje. Klicali smo pod žago. Oglasila se je. Trajalo pa je še nekaj časa predno smo ugotovili, da je v cevi za odsesavanje žagovine. V cevi, ki je bila položena na tleh, premera kakih štirideset cm je bila že kakih petnajst metrov daleč. Ko se je z velikansko težavo prikopala ven in smo jo vprašali, kako je mogla kaj takega narediti, se je veselo nasmejala: »Ja, če je bilo pa zamšeno«.

Ob upokojitvi je bila njena želja, da malo proslavimo njen odhod. Tudi tu se je izkazala. Presenetila nas je z vrsto dobrot. Bilo je lepo slovo. Ob tej priložnosti smo ji delavci oddelka žage dali lepa darila. V imenu zaposlenih podjetja, posebno pa v imenu delavcev odd. žage pa Ivanki želimo še dosti prijetnih uric kot upokojenki LIP-a Bled.

Tand

Rekreacija - počitek ob morju

K morju odhajam zadnjih 10 let vsako leto na dopust, zato se že med prvimi prijavim in zagotovim prostor v domu. Prostor vedno dobim, kajti med nekaterimi člani kolektiva ni posebnega zanimanja za dopustovanje v našem domu. Težko je vsem dokazati, kako koristen je dopust ob morju. Nekateri smo se o tem prepričali, zato nas ne motijo nitj nove cene, saj so povsod nekoliko spreminjene.

Ko se približaš Domu v Seči, se neverjetno sprostiš, kajti dom ima krasno lego. Celo v gorskem svetu težko najdeš tako rastlinje. Naj omenim samo »tavžent« rožo, kot jo imenujemo in iz katere čaj baje pozdravi tisoč bolezni. Nekateri verjamejo v taka naravna zdravila. Tako se spomnim žene, ki

je blizu našega doma skrbno nabirala šopek. Portorož je sploh znan kot najlepši kraj ob slovenski obali, zato mi je včasih nerazumljivo, kako nekaterim premalo pomenijo doživetja poletnih večerov ob tisočih svetilkah, katerih odsevi se svetlikajo daleč po morju. Povem naj, da sem dopustoval v našem domu, da pa enkrat odidih — razumljivo — težko opišem. Verjetno bi bil naš dom še bolj napolnjen s člani našega kolektiva, če bi posamezniki vedeli, kako koristen je dopust ob morju, še posebno v kraju, v kakršnem je naš počitniški dom.

Dom naj bi pomenil neprecenljivo bogastvo vsakemu članu našega kolektiva.

Primožič Rajko

Tekmovanje gasilcev

Tekmovanja v Slovenski Bistrici smo se udeležili s tremi desetinami; od tega sta bili dve moški in ena ženska. Ne bom poudarjal, da vsako tako tekmovanje zahteva dosti pripravljenosti, ampak si oglejte rezultate tega tekmovanja:

Prva desetina si je priborila bronasto medaljo v lesni panogi, v skupni uvrstitvi pa je bila na 13. mestu

Druga desetina je napravila nekoliko več napak in dosegla slabšo uvrstitev, medtem ko pa je

Tretja desetina — ženske, imela še večjo smolo in se ni mogla uvrstiti med prva mesta, dobila pa je pokal kot najstarejša ženska desetina v Sloveniji.

V mesecu oktobru bomo imeli polnočno tekmovanje v Kranju in občinsko tekmovanje v Bohinju; izvedli bomo tudi tekmovanje med tovarnami.

Smatram, da vaje in tekmovanja krepijo naše gasilске enote in da v slučaju kakršnekoli nesreče znajo stopiti v akcijo.

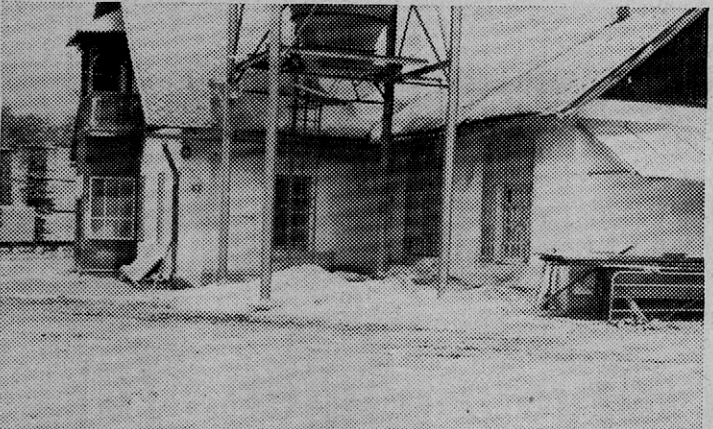
Na pomoč!

Žerovc

Predstavljamo vam novega glavnega urednika našega časopisa

Dopisujte v Glasilo!

Prototipna delavnica v tovarni Bled

Kronika

STANJE ZAPOSLENIH
KONEC JULIJA 1972

Tovarna BOHINJ	360
»Tomaž Godec«	337
Tovarna BLED	80
UPRAVA	777
Skupaj:	+ 21

POROČILA STA SE:

LIPOVEC Peter
HODNIK Anica

RODILA STA SE:

MRAK Jakobu — sin
SMUKAVEC Antonu — hči

Člani uredniškega odbora:

Robič Ivan, glavni urednik
Jeglič Silva, tehnični urednik
Banko Štefan, Žitnik Janez, Blažič Henrik, Trojar Andrej, Mencinger Franc, Kraiger Ciril

1	2	3	4	5	6
7				8	
	9		10		
11		12	13		14
15				16	

MALA KRIZANKA

Vodoravno:

1. in 15. naš časopis, ki je izhajal pred »Glasilom«, 7. italijanski spolnik, 8. kratica za našo ljudsko republiko. 9. osebnostni zaimek, 10. pivski izraz, 11. arabski žrebec, 13. moško ime, 16. ploščinska mera.

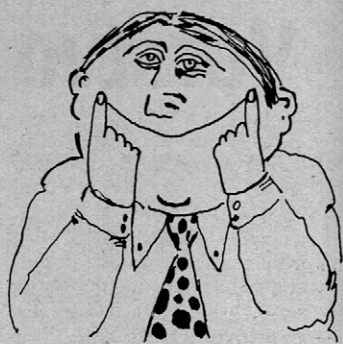
Navpično:

1. kratica za tega leta, 2. pašniki, 3. posnemanje račjega glasu, 4. tovarna alkoholnih pijač, 5. niz, bira, 6. znak za kemični element antimon, 11. okrajšani veznik, 12. kvartopirski izraz. 14. oranje.

Tand

REŠITEV POSETNICE IZ PREJŠNJE STEVILKE:

Vida je zaposlena na delovnem mestu EVIDENTICAR.

Najdenček

(1)

Nekega jutra je v nekem znanem podjetju eden od delavcev za kupom zabojev našel dojenčka. Vzel ga je v naročje, o tem obvestil svojega predelavca, nato pa ga je po instančni poti predal svojemu mojstru. Mojster je najdenčka predal obratovodji, ta pa tehničnemu direktorju. Nato se je sestal kolegij in razpravljaj, če ima podjetje kaj opraviti s tem najdenčkom in je zatorej zanj odgovorno.

(2)

Kolegij se je končno odločil za uporabo sodobnih tehnik upravljanja in sestavil projektno skupino, saj je sodil, da gre za nalogo, ki je po zaključku projekta opravljena.

(3)

Projektna skupina je zasedala več mesecev in je končno vodstvu predložila tole sporočilo:

(4)

1. V našem podjetju noben par sodelavcev ne sodeluje tako tesno, da bi mogli nastati takšen izdelek.

2. Pri nas ničesar ne delamo z veseljem in ljubeznijo.

3. Pri nas so vse stvari brez glave in nog.

4. Pri nas še nikoli nismo ničesar naredili v devetih mesecih.

5. Zaključek: Otrok ni naš. Našemu podjetju ne more nihče naprtiti odgovornosti za ta izdelek.

(Povzeto po Zeitschrift für Organisation)

POVABILO

Miha: Janez, koliko prašičev pa imate pri vas, upam, da me boš povabil na kolino?

Janez:?

Miha: Ja, včeraj sem bil pri vas. Doma te ni bilo. Žena pa: Ta svinja se je popoldne izgubila, ta prašič nič ne je, samo okoli bi hodil. Pacek pride ves zelen od trave pozno zvečer domov. Ta...

Janez: Ali veš, da je s tem mislila mene? Ne vem koliko krat sem ji že rekel, če bomo redili prašiče bomo samo enega. Mene pa naj nikar ne meša vmes.

Veš Miha, nič se ne veseli, če bomo klali bo sicer kri tekla, kolin pa ne bo!

Janez: Ti Miha, ali veš zakaj nima fičo varnostnih pasov?

Miha:?

Janez: Ja zato, da bi ga kdo ne zamenjal z nahrbtnikom.